СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 10. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 12 січня, 1934. VOL. XLII. No. 10. Jersey City, N. J., Friday, January 12, 1934. THREE CENTS.

КОЛЯДА — РІДНІЙ ШКОЛІ В РІДНІМ КРАЮ

НАКЛАДАЮТЬ МИТО НА ТОВАРИ НЕВИПЛАТНИХ ДЕРЖАВ

ВАШИНҐТОН. — Сенат американського конгресу голосував на цій сесії вперше над внеском, щоби наложити мито на трунки, які імпортують з держав, котрі не заплатили Злученим Державам рати державних довгів.

За внесок заявилися 40 голосів, проти 39.

Мито встановлено таке високе, що це виглядає на кару. Виносить воно 3 доляри від ґальона вина та 5 долярів від ґальона горівки.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА РАТИФІКАЦІЮ ДОГОВОРУ ПРО ВОДНІ ДОРОГИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт післав до сенату проклямацію за скоре потвердження договору між Злученими Державами й Канадою щодо каналу св. Лаврентія.

Президент звертає сенатови увагу, що цей канал збільшить водні дороги Америки та буде мати велике значіння для розвою середньо-західних фармерських стейтів.

Сенатор Вагнер з Ню Йорку виступив проти ратифікації, кажучи, що кошти проєкту перевищують сподівані користи.

УРЯД ХОЧЕ ҐАРАНТУВАТИ ФАРМЕРСЬКІ БОНДИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт післав до палати послів спеціяльну проклямацію, в якій домагається ухвалення закона про необмежене й безумовне ґарантування державним скарбом звороту капіталу й процентів дво-біліонової позички для федеральних земельних банків у формі бондів, виданих для фінансування позичок на фарми.

УКРАЇНСЬКА ОПЕРОВА ВИСТАВА У ВАШИНҐТОНІ.

ВАШИНҐТОН. — Як подає місцевий щоденник „Вашингтон Пост" з 6 січня, дасть тут Український Артистичний Театр під режисерією Дмитра Чутра барвну, рідко виставлювану оперу Чайковського „Мазепу".

Опера „Мазепа" буде виставлена в Беляско Тіетер дня 26 січня, а наступного дня будуть два додаткові представлення. „Пост" підкреслює українську основу опери та переповідає боротьбу Мазепи проти Росії.

ВАЖНИЙ ЛЕТ НАД ТИХИМ ОКЕАНОМ.

САН ФРАНЦІСКО. — Американська фльота вислала звідси до Гонолюлю шість літаків з 30 летунами, щоби випробувати умовини лету над Тихим океаном для групи літаків.

За пляном команди фльоти летуни повинні би покінчити лет за 24 години. Звідсіля до Гонолюлю 2,400 миль.

ПОЗИВАЮТЬ РАКЕФЕЛЕРА.

НЮ ЙОРК. — Авґуст Гекшер запізвав ґрупу Ракефелера як провідників Ракефелер Сентер Корпорейшен за повернення шкоди в сумі 10 міліонів долярів, яку то шкоду пізвана фірма зробила будинкам фірмі позовника через примушування ріжних інших фірм наймати мешкання в домах Ракефелер Сентер.

ВІДҐУКИ ВБИВСТВА ЕПИСКОПА.

НЮ ЙОРК. — Коли поліція вводила на переслухання перед судом 7 Вірменів, яких арештовано за звязок з убивством вірменського епископа Туріяна, юрба Вірменів напала на вязнів і побила їх кулаками й палками. Поліція остаточно видерла їх з рук юрби, а суд відложив переслухання на інший день.

Поліція арештувала ще одного Вірменина, котрий нібито сказав: „Епископ дістав, що йому належалося!" — але не може йому доказати звязку з замахом. Всетаки його задержано в арешті, щоби судити його за нарушення спокою такою заявою.

МОЛОЧАРСЬКИЙ СТРАЙК ПОЛАГОДЖЕНО.

ШИКАҐО. — У канцелярії мейора підписано умову про замирення в страйку молочарів, котрий від минулої суботи зривав доставу молока до Шикаґа.

Наслідком цеї умови молоко в подрібній торговлі відай подешевіє.

Як тільки підписано умову, зараз розіслано радіом заклик до фармерів не здержувати достави молока до міст.

ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ПЛАТНІ ВЧИТЕЛЯМ.

Оші, суперінтендент шкіл у Ню Йорку, заявився за підвищення платні для міських учителів і вчительок. Своє домагання мотивує він подорожінням життя та обезціненням доляра.

РИБНИЙ ПРОМИСЛ МАНІТОБИ В АМЕРИКАНСЬКИХ РУКАХ.

Комісія, назначена манітобською леґіслятурою для розслідження рибного промислу в Манітобі, дала своє звідомлення, яке каже, що рибний промисл у Манітобі є контрольований сильним концерном зі Злучених Держав, а компанії, що скуповують рибу у Вінніпеґу, є тільки аґенціями концерну і мають між собою спеціяльні угоди, які не охороняють інтересів рибалок.

ПЯНИЙ ЖАНДАРМ ЗАСТРІЛИВ СЕЛЯНИНА.

В Білцях (Буковина) жив жандарм у ворожих відносинах з одним селянином. Жандарм упився й, здибавши свого ворога, вбив його. Жандарма арештовано. Судове слідство викрило, що це вбивство нічим не звязане з виборами.

УЗБРОЄНІ БАНДИТИ.

Чотири замасковані бандити з крісами й револьверами напали вночі на парохіяльний дім у Вителівці (Буковина) й присилували пароха о. Евстафієвича видати їм усю готівку в сумі 5,000 левів і деякі коштовні речі. Ті самі злодії ограбили селянські хати, котрих господарі були на полю. Від людей, що зібралися до відпору проти них, бандити відстрілювались і втекли приготованим возом. Вони криються в околичних лісах. Жандармерія прослідкує ліси.

НЕ БУДЕ АНГЛІЙСЬКОЇ ІМІҐРАЦІЇ.

Секретар при англійськім уряді для домінії, І. Г. Томас, оповістив у лондонськім парляменті, що проти сподівань ген. Горбія з Літбрідж, Алта, англійський уряд по теперішню пору не вишле до Канади ніяких іміґрантів. Англійські іміґранти аж тоді зможуть поїхати до Канади, коли канадійський уряд буде в силах дати їм можливість жити в Канаді.

ПОДВІЙНЕ ДУШОГУБСТВО.

Невідомий душогуб убив старого і поважного українського фармера в околиці Кемсек, Саск., Митра Журавля та його жінку. Душогубство відкрила їх дочка, замужна Дутчишин, коли прийшла по полудні відвідати їх. Убиті були заможні люди, тож здогадуються, що грабунок був причиною душогубства. Душогуб, видно, старався затерти свої сліди і тому намагався підпалити хату.

NRA
MEMBER
U.S.
WE DO OUR PART

ШВЕДИ Є ЗНАНІ ЯК НАЙЧЕСНІШІ ЛЮДИ.

Від Різдва, себто від 25. грудня, до 6-го січня 1930 р. були горожани Стокгольму незвичайно ввічливі й то скільки разів вийшли зі своїх чотирох стін. Вони знали, що їх стежить „контрольор чести" з припорученя одного стокгольмського часопису.

Той часопис хотів ствердити, чи оправдані є твердження про зменшення чесноти. Контрольор мав тяжке завдання, також само як і ті, кого він контролював. Знайшов лише чотирох людей, яких міг предложити для нагороди. Були то: Одна молода жінка, що продає в кіоску на залізничній стації папіроски і чеколяду. Вона була ввічлива й услужна, хоч контрольор мучив її чверть години і вкінці нічого не купив. Один робітник, що згортав сніг, котрий за якимсь прохожим, що згубив гаманець з грішми, біг цілу вулицю, щоби віддати йому згублений предмет. Касієрка одного театру, яка терпеливо приймала й найглупіші питання якогось чоловіка з провінції, що вкінці ствердив, що гроші забув у готелі. Вкінці одного шофера контрольор задержав серед найбільшого вуличного руху, не щоби сказати йому, що бажає кудись їхати, але щоби поінформуватися, куди йому йти на якусь там вулицю. Шофер ні трохи не розсердився, лише дав йому бажані вказівки. То є найввічливійші люди в Стокгольмі.

ЗАСУДИЛИ ВІЙТА.

Перед самбірським судом станув 37-літній Михайло Авґустин із Шоломинич, п. Рудки, який у часі свого 6-літнього війтування допустився ріжних зловживань на шкоду громади, державного скарбу і приватних осіб. Його засуджено на півтора року вязниці, 260 зл. гривни, заплату судових коштів 100 зл. і втрату громадянських прав на 5 літ.

ПРОЖИВ 9 ЛІТ НА СТРИХУ.

У місцевости Нешвіл, у стейті Теннесі, Чарлс Йонґблод убив свою молоду жінку 1924 р. Від того часу він переховувався аж донедавна на стриху в домі своєї мами. За ввесь той час він ані разу не злазив звідти. Вкінці поліція таки довідалася про нього й забрала його до тюрми. Виглядав він, коли арештували його, блідий як смерть.

НЕМА ЧИМ ГОЛИТИСЯ В РАДЯНЩИНІ.

Вістка з Москви говорить, що уряд Радянщини тепер таки направду має намір поліпшити життєві відносини населення. Через обильні жнива на Україні населення дуже „розбогатіло", так, що навіть хоче залізних ліжок та фабричних бритов до голення. Дальше новинка показує, як вибагливо люди починають тепер жити на селах. От, наприклад, в одному селі поблизу Дніпропетровського на кождих 100 господарів припадає аж по 42 бритви...

СТАРА ЖІНКА ЗАМЕРЗЛА В СНІГУ.

Смерть у снігу між хатами двох своїх синів знайшла 76-літня старуха, Доця Матійчук, в околиці Тутсейдс, на північ від Давфину (Канада). Вона вийшла за погоди з хати свого сина Михайла, щоби відвідати другого сина, Миколу, який мешкає дві і пів милі дальше, але по дорозі напала її снігова буря. Коли мати довший час не верталася, син Михайло занепокоївся і зачав пошукування за нею. Знайшов її замерзлу і прикриту снігом пів милі від своєї хати.

ЦІКАВЕ ЯВИЩЕ.

Десь 10 кільометрів від Тібажі, на фазенді Бов Суксесо (Бразилія), показалося дивне явище. В одним місці в окрузі кількох метрів, а в глибині якого пів метра, зявилась огниста земля. Всі дерева близько цього місця згоріли.

ЛЮДИНА ГРИЗУН.

Перед окружним судом у Лодзі відбулася цими днями розправа проти 28-літнього Маріяна Мілєра. Розправа против нього була спільслом небуденного випадку. Якийсь Боярський наїхав через необережність колесом на Мілєра. Це так розлютило Мілєра, що він кинувся на Боярського й почав його бити, а з черги вхопив його зубами за вухо, яке йому зовсім відкусив. У висліді розправи присуджено цього „людоїда" на 8 місяців тюрми.

ДІВОЧИЙ „ПАС ЧЕСНОТИ".

Мадярські фашисти зробилися останніми часами дуже активні і намагаються ввести цілу низку реформ. У своїому меморіялі до проводу вичислено 40 точок. В одній з тих точок говориться, що Мадярщина має бути перемінена на спартанську державу. По думці фашистів, тільки становна держава може протиставитися господарській кризі. Найцікавіша є 16 точка, яка передбачає обовязок вживати „пасів дівочої чесноти". Точка ця домагається, щоб усі дівчата, почавши від 12 літ, були обовязані носити „пас чесноти", відомий з середновіччя. Ключ від паса мав би носити батько або опікун і щойно в дні шлюбу передавно би його мужеви. Інша точка говорить знову про обовязок народин. Кожне подружє мусить мати пятеро дітей.

ВАН ДЕР ЛЮББЕ ЗГИНУВ ПІД ҐІЛЬОТИНОЮ

ЛИПСЬК (Німеччина). — Марінус ван тер Люббе, голяндський большевик, засуджений на смерть за підпал німецького парляменту, зістав страчений при помочі ґільотини. Властиво повинні були йому відтяти голову сокирою, але наці пояснюють, що Люббе не був звичайним злочинцем, а доконав злочину в тім переконанню, що робить добре діло. Тому рішено, щоби він згинув в почеснішій спосіб, себто під ґільотиною.

Сам Люббе віднісся до того всього з цілковитою байдужністю. Не хотів приняти священика, ні виявити своєї останньої волі.

Страчення Люббе було великою несподіванкою. Голяндський уряд віднісся був до німецького уряду з проханням замінити кару на досмертну вязницю. Та президент Гінденбурґ відмовився від заміни.

Як тільки прийшло повідомлення, що Люббе має бути страчений під ґільотиною, спроваджено негайно ката й збудовано ґільотину. В середу рано засудженця оголено й виведено на шафот, де вже стояв кат, убраний по вечірньому. Ціла екзекуція тревала коло 30 секунд. Священик ще не скінчив молитви, як лікар проголосив смерть.

ГОЛЯНДІЯ НЕЗАДОВОЛЕНА.

АМСТЕРДАМ (Голяндія).—Ціла Голяндія приняла відомість про страчення Люббе як велику і прикру несподіванку. Вислано спеціяльні відділи охорони до німецьких консулятів, бо бояться нападу на них.

СТРАТИЛИ ЩЕ ОДНОГО КОМУНІСТА.

ГАМБУРҐ (Німеччина). — Відрубано голову сокирою комуністови Рудольфови Ліндавови, засудженому на смерть за те, що пострілив смертельно поліцая.

ПРО АВТОРА ДРАМИ „ГЕТЬМАН".

ПАРИЖ. — Хтось розбив памятник Поля Деруледа, відомого французького письменника і горячого патріота. Ця подія глибоко схвилювала Французів. Відбулись маніфестації, збори, клали вінки коло знівеченого памятника. З того приводу пригадує Андрій Соколовський, що варта згадати про подію і в українській пресі, бо Поль Дерулед написав віршовану драму, присвячену Україні, яка була відзначена французькою Академією. Має вона пять актів і зветься „Гетьман". В тій драмі Поль Дерулед досить вірно представив боротьбу українського народу з козацьких часів. Через усю книжку проглядає його гаряча симпатія до визвольних змагань козацького люду України.

Який успіх мав цей драматичний твір, видно з того, що вже в 1900 році вийшла вона аж у 23-тім виданню. Значіння цього твору для української пропаганди було тим більше, що його нераз виставляли в „Одеї" — в одному з більших державних театрів Парижа. Вперше виставлено ту штуку в театрі 2 лютого 1877 р.

ЗА УКРАЇНСЬКІ МАПИ.

ТЕРНОПІЛЬ (Західня Україна). — Окружний суд у Тернополі засудив на три роки тяжкої тюрми студента прав, 24-літнього Ярослава Флінта, родом з Токів, за те, що виголосив у своїм селі, в салі „Народнього Дому", для української молоді реферат, у якім говорив про український нарід і вивісив на стіні дві українські мапи, ним зладжені, на яких були злучені разом всі українські землі. Обжалований боронився тим, що це етноґрафічні мапи, які вказують, де живе український нарід. Та це не помогло. Польський суд добачив у тім державну зраду.

ДО ІСТОРІЇ НАШОГО МУЧЕНИЦТВА ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

БЕРЕЖАНИ (Західня Україна). — Польський окружний суд в Бережанах засудив молодих селянських хлопців, Івана і Василя Гладунів, зі села Черче по 3 роки тюрми за те, що вони нібито намовили 9-літнього Богдана Гладуна, щоби він не слухав у школі польської учительки, з неї насміхався і робив у школі замішання. Молодий Богдан так і поступав, а ціла кляса йшла його слідами. Поліція твердила, що вона дізналася, що Богдан хотів довести учительку до того, щоби вона його вдарила, бо в такім випадку мала кинутися на неї вся дітвора і її побити. Всі свідки не могли зізнати нічого в некористь братів Гладунів. Присуд запав тільки на основі поліційних зізнань, себто здогадів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЮНІЇ, УРЯД І БОЛЬШЕВИЦЬКІ АҐЕНТИ

З нагоди приїзду до Америки большевицького амбасадора обрушилась нарешті й Американська Федерація Праці, котра колись заявлялася дуже врочисто проти визнання большевицької Росії, але коли ця справа рішалась у Вашинґтоні, нічого не робила. Аж тепер уряд цеї робітничої організації видає до американського громадянства й уряду публичну заяву, яка звертає увагу на небезпеку зросту большевицької агітації в Америці.

Ця заява — широкий документ. Обіймає 178 сторін. До нього додані ще як доказові залучники ріжні брошури, видавані переріжними комуністичними організаціями в Америці, діяграма большевицької сітки агітації, тощо. Большевицьку агітацію ширить большевицька преса, котра має 12 щоденників і 30 тижневиків та місячників. Попри пресу другим стовпом большевизму в Америці є большевицькі юнії, які властиво не є юніями, а тільки маскою для большевицької пропаганди й організації.

Та це все не є нічим небувалим. Америка — демократична країна, в якій усякому вільно пропаґувати свої ідеї, хочби і як безосновні й безглузді. На цю большевицьку роботу є тільки одна добра відповідь: протиробота на пропаґанду розкривання брехливости большевицької пропаґанди. Цю роботу американські робітничі юнії робили, і робили її добре, як це видно з того, що большевицька агітація, не зважаючи на депресію й безробіття, не робила тут ніяких поступів.

Інакше мається річ з другою стороною цеї справи. Коли в Америці нема прихильних большевицьким агітації мас, то звідки, спитається кождий, беруться ці денники, тижневики й місячники? Звідки береться вся робота по юніях? Звідки демонстрації? Звідки напади на чужі демонстрації? Хто оплачує цих усіх агітаторів, письмаків і організаторів?

Американська Федерація Праці каже, що большевицькі агітатори це платені московські аґенти. На доказ цього твердження Федерація Праці наводить слова бувшого большевицького аґента, Бесідовського, котрий каже, що на удержання большевицької пропаґанди і аґентів тайної большевицької поліції „ОГПУ" видає Третій Інтернаціонал не 50 міліонів долярів річно. Цю пропаґанду Третій Інтернаціонал думає вести далі, хоч большевицький представник запевняє, що московський уряд не має з тим нічого спільного. Американські юнії кажуть урядови, що вони роблять свою роботу для поборювання большевицької пропаґанди, але домагаються від уряду, щоби він зробив те, що належить до нього, а то: поклав край роботі платних большевицьких агентів в Америці.

СУЧАСНИЙ СТАН РІДНОЇ ШКОЛИ В АМЕРИЦІ

(Реферат, виголошений о. д-ром В. Клодницьким на Шестім Конґресі „Обєднання").

Тепер торкнемося недомагань рідної школи з педагоґічного боку. У наших школах в Америці, майже загалом беручи, водиться так, що вчитель в одній клясі має забагато дітей, нераз два відділи, себто кляси, і дотого назбираних дітей (дівчат і хлопців) ріжного віку. Наука в такій школі є неможлива, бо як є дві кляси, зігнані нараз, то вчитель намагається вчити одну клясу, а друга кляса старається використати той час на забаву і творення гамору. Дуже тяжко є одночасно вчити дітей ріжного віку, бо в ріжному віці і розвій дітей є ріжний. Крім того в нас є помилковий погляд відносно навчання дітей, бо в нас віриться, що навчання полягає в тому, що вчитель своє знання має наче вложити в душу дитини. Знання, яке вчитель має, це не є щось такого, що він міг би поділити між іншиx, бо знання вчителя є його цілим умовим життям, його думками, повязаними відповідно до індивідуальности вчителя, і він, як такий, свого знання, своїх думок свойого умового життя школярам передати не може, коли в їх півсвідомости нема бодай мінімального відчуття й охоти до того, щоби під впливом учителя поширювалось поняття у дітей того, що вони радіб докладніше пізнати і з тим зжитися.

Як учитель у школі хоче мати успіх, то він повинен так зблизитися до школярів, щоби слова вчителя оформлювали зображення і думки дітей, або, іншими словами кажучи, вчитель мусить мати психолоґічно підготований елемент.

Вище проведена аналіза дітей, які творять нашу рідну школу, виказує нам, що матеріял рідної школі є такого роду, який не приймає того, що подає українська школа, не захоплюється тим, а бунтується проти того.

Дальшими недомаганнями, які можна підкреслити в рідній школі, є брак відповідних підручників, як читанок так і підручників для історії й географії. Ми чомусь виходимо з того заложення, що українська мова, це рідна мова тутешніх дітей і тому вмовляємо в себе, що наші діти вже змалку вміють говорити українською мовою. Очевидна річ, що колис наші діти знали українську мову так, як діти в Рідному Краю, то, наприклад, підручники Матвійчука до певної міри надавалисьб. Але тому, що наші діти між пятим і восьмим роком української мови не знають, а навпаки, вже опановують американську мову, то вслід за тим нашим школам потрібні інші підручники, і то такі підручники, з яких дитина не вчиться рідної мови, але вчиться чужої мови — української. Коротко кажучи, нам потрібні двомовні підручники українсько-американські, подібні до тих, як були в краю українсько-німецькі підручники для навчання українських дітей німецької мови. В такім підручнику навіть треба задержати характер американського письма. При кінці кождого підручника повинен бути відповідний словарець.

Так мається справа з читанками.

Відносно підручника до історії України треба замітити, що дитина, тут роджена, у віці від 11 до 13 років повинна мати підручник в американській мові. Цей підручник повинен бути зладжений так, щоби дитині зобразити головно світлі моменти з нашої історії. Зображуючи світлі картини з нашої історії, як, наприклад, період княжий, або повстання Хмельницького, нам треба порівнувати ті картини з подібними картинами в англійській історії, щоби дитина запамятала собі епоху часу, та щоби вона бачила, що історія нашого народу є таксамо світлою, як історія англійського народу. Подібно повинен бути опрацьований і підручник до географії.

Згадуючи про ті порівнання історичних картин з української історії та англійської, зглядно американської, я позволю собі підкреслити, що в даному випадку дитина буде з повагою відноситись до предмету і шанувати його. Це можна провірити при вивчуванню українських пісень. Хто пробував у школі вчити діти співати наприклад „Гоп, гоп, гоп, конику, в гальоп", або „Куку, куку, чути в ліску", або „Чуєш, брате мій", або „Реве та стогне", той мусів переконатися, що діти не радо вчать ся ці пісні співати. Одначе, научивши насамперед діти співати згадані пісні в англійській мові, опісля дуже легко ці самі пісні вивчити в українській мові, бо діти відчувають, що це не є „фоні сонг", але що це така пісня, яка навіть і в американській мові має своє місце.

На закінчення цих моїх уваг відносно рідної школи в Америці я позволю собі подати отсі гадки:

1. Подбаймо про відповідні підручники, як це було сказано вище.

2. Стараймося заниматись дітьми меншими, вже у віці між 5 і 7 роком, які можна організувати в певного роду діточі садки, де би можна діти під доглядом учительок або сестер жалібниць (як вони є до диспозиції) зберігати перед шкідливим впливом дітей з занедбаних околиць, та вщіплюймо в них уже змалку любов до свойого народу.

3. Дбаймо про відповідне приміщення наших шкільних льокалів, про їхню чистоту, про гарну обстановку в них, про відповідні лавки, таблиці й історичні образи, щоби вони не разили дітей своєю бідностю та примітивізмом.

4. Стараймося, щоби наші діти були поділені на кляси, держачися при тім засади, щоб у клясах був задержаний один і тойсамий вік дітей.

5. Подбаймо також про відповідний репертуар для театральних вистав дітей шкільного віку.

6. У літнім часі влаштовуймо для дітей діточі пікніки, діточі прогульки та діточі забави, щоби діти відчували, що ми ними інтересуємося — їх любимо.

7. Старaймося, щоби для дітей шкільного віку, які належать до церков, були відправлювані читані Служби Божі з відповідними проповідями для дітей, проповідями навіть в американській мові, бо наші співані літурґії для дітей є абсолютно задовгі, а проповіди, виголошувані для старших людей, дітей цілковито не інтересують.

Щоби двигнути наше шкільництво в Америці, Обєднання Укр. Орг. повинно **утворити Шкільну Комісію, якої завданням булоб занятися виданням нових підручників та підібранням репертуару для діточих вистав.** Ця справа мала би бути проведена так, щоби згадана комісія зредаґувала підручники, або оголошувалаб **конкурси на написання підручників. Ця Комісія мала би з** завдання **обговорити в пресі питання рідної школи та подавати педагогічні вказівки.** Вкінці та комісія мала би поставити собі за завдання **орґанізувати в певних районах, які до цього надаються, спільні концерти дітей, спільні забави дітей, прогульки та пікніки, що витворювало би почуття сили, суперництва та заохоти до успіхів.**

(Кінець).

ЩЕ ПРО „СТАЛІНІЗМ У ЛІТЕРАТУРІ"

„Шевченко для українського незаможника був першим головою комнезамів". (Тарас Шевченко, брошура невідомого автора, Харків, 1922 р.).

В „Свободі" писалося вже про „ідолопоклонство" сучасної української літератури на радянській Україні. Література має без застережень та без „ухилів" служити комуністичні диктатурі і виконувати на „мистецькому фронті" чергові завдання комуністичної партії. Як прийшов до влади в Італії диктатор Мусоліні, а пізніше в Німеччині диктатор Гітлер, то вони теж у себе поставили літературу під вплив своїх партій. Але як в Італії так і в Німеччині диктаторським партіям і не снилося такє безмежне панування над літературою й мистецтвом, як у „державі робітників та селян". В Італії та в Німеччині твори немилих диктаторам письменників цензура **заборонює.** Але диктатура не може наказувати письменникам, зосібна визначнішим, щоби вони писали на славу Мусолінія або Гітлера. Большевицька диктатура в цій точці давно вже „перегнала" Европу. Деяка малесенька воля руху ще дозволена в Росії, але на Україні навіть Шевченка піддали цензурі й „чистці", щоб його поезію „узгіднити" з „генеральною лінією" Сталіна.

Харківський місячник „Критика" в ч. 2. з р. 1933 пише про „бойові завдання" української літератури і не жалує „елею" для диктатора: „Глибока, геніяльна думка Сталіна" (ст. 5.). Якіж ці „бойові завдання" української літератури? О, це річ дуже проста: „Для літератури важливо, надто важливо вміти показати визначальну лінію нашого колгоспного розвитку, наших соціялістичних успіхів на селі, показати, як партія нещадно трощить клясових ворогів і забезпечує нові й нові перемоги на селі. Перед нашою літературою й критикою стоїть завдання збільшити свою революційну пильність і непримиренність до всіх ідеольогічно-ворожих явищ... Це необхідно особливо тому, що, прогледівши нові форми клясово-ворожого опору, часом не помічаємо й того, що ріжні петлюрівські елементи провадили націоналістичну роботу і перекручували партійну большевицьку лінію в царині національно - культурного будівництва". (ст. 6).

Поставивши такі політичні (чи ліпше — поліційні) завдання для української літератури, комуністична критика на Україні майже не бачить таких творів в українськім письменстві, якіб можна було назвати правовірно-комуністичними. Поета Осьмачку большевицька критика називає „буржуазним націоналістом", Валеріянови Поліщукови диктатор над українською радянською літературою, Щупак, закидає „націоналістичні ідеї"; Щупак пише про „реакційні виступи Бурова" та про „нові прояви націоналістичної ідеольоґії".

В чім виявляється цей „націоналізм"? Націоналізмом Щупаки називать „неуважне ставлення з боку окремих письменників, також видавництв, до літератури національних меншостей, зокрема й до російської літератури на Україні". (ст. 6). „Неуважне ставлення"! Як свідчить небіжчик Скрипник, ще в 1923 році „лише 18% книжок, що йдуть на Україні, є українською мовою" (Статті і промови; том 5, ст. 55). Якогож іще „уважнішого" відношення до російської літератури хоче Москва? Українців є на радянській Україні понад 85%, але чужих книг видано на Україні **82%.**

Очевидячки, на думку московських прислужників, требаб ліквідувати зовсім українську літературу, то тодіб зник „український націоналізм"...

До яких чудасій доходить література й критика на радянській Україні, можемо бачити з таких випадків. Письменник Яковенко у своїй повісти, що вийшла 1931 року, наводить **дійсну промову** голови Центрального Комітету Рад, Петровського, до селян з року 1918. Критик „визнав", що ця промова **„контрреволюційна"!** („Критика", 1932 р., ч. 9): Критик боїться мати власну думку, щоб не вскочити в будьякий „ухил". Критик мусить відшукати обовязково партійну постанову, щоби піддержати свої погляди. Ось зразок „критики":

„Яновський написав буржуазний твір „Чотирі шаблі". Як собі хочете, але це є буржуазно-націоналістичний твір. У нас нема ніяких підстав, **після постанови Центрального Комітету,** вважати цей твір за небуржуазний". (ст. 26).

Виходить, що до постанови партійного комітету критик міг бути іншої думки, але **після** резолюції центрального комітету, — він „не має підстав" думати своєю головою! Тому 10 років Шевченка були визнали за правовірного комуніста і провідника „незаможних селян"-большевиків. Тепер уже й Шевченкова шапка для Москви пахне „націоналізмом".

І. Сулима.

М. Є. Салтиков-Щедрин*).

КАРАСЬ-ІДЕАЛІСТ

(4)

Навіть окунь, коли бачив таку його віру, задумався, чи не занадто далеко він уже зайшов у запереченнях. Може бути, щука дійсно того лише жде, щоби її полюбити, добру раду їй дали, ум і серце їй просвітили. Може бути, вона... добра? Та і карась, будь ласка, зовсім не такий придуркуватий, як на око здається, а навпаки, з розмислом підготовлює свою карієру. Ось завтра прийде він до щуки та просто і ляпне їй щиру правду, якої вона з роду віку не чула. А щука візьме та скаже: За те, що ти мені карасю, щиру правду сказав, я тобі віддаю **отсей залив: будь ти над ним начальником!**

Приплила рано щука. **Глядить на неї** карась і глядить: **яких йому** про щуку сплетень **не** **наплели,** а вона — риба як **риба!** Лише рот по самі вуха та горло таке, що саме йому, карасеви, й пролізти.

— Чувала я, мовила щука, — що дуже ти, карасю, розумний і мистець у розмові. Хочу я з тобою диспуту мати. Починай.

— Над щастям я більше роздумую, — скромно, одначе з достоїнством відповів карась. — Щоби не я один, а всі були щасливі. Щоби всім рибам у всякій воді можна було свобідно плавати, а коли котра схоче заховатися в намулі, то і в намулі хай собі полежить.

— Гм... і ти гадаєш, що таке може бути?

— Не лише думаю, а все жду того.

— Напримір: пливу я, а рядом зі мною... карась?

— Так щож з того?

— Вперше чую. А коли я оберну ся і карася... зім?

— Такого закона, високоповажаний пане, нема. Закон говорить просто: рачки, комарі, мухи, мошок хай послужить як харч для риб. А крім того, на основі пізніших ріжних розпорядків, до харчів зараховані: водяні блохи, павуки, хробаки, жуки, жаби, раки й інші водні мешканці. Лише не риби.

— Обмаль для мене головень! Невжеж то є такий закон? — спиталася щука головеня.

— У забутті, вельможний пане! — хитро викрутився головень.

— Я так і знала, що не може бути такого закона. А чого ти ще повсякчасно, карасю, вижидаєш?

— А ще вижидаю, що справедливість затриюмфує. Сильні не будуть гнобити слабих, багаті — вбогих. Що звиться така загальна справа, в якій всі риби матимуть свою користь і кожна виконуватиме свою частку. Ти, щуко, сильніша і мудріша ніж усі інші — то ти й візьмеш на себе більший обовязок. Меніж, карасеви, відповідно до моїх скромних спосібностей, віддадуть скромний обовязок. Кожен для всіх і всі для кожного — он як буде. Коли стоятимемо один за одного, тоді й підступ нас ніхто не зможе. Невід лише денебудь покажеться, а ми вже гайда! Хто під камінь, хто на саме дно в пісок, хто в нору або в корчі. Юшку то, будь ласка, прийдеться закинути!

— Не знаю. Не дуже то люди люблять покидати те, що їм здається смачним. Ну, так, та воно щойно колись буде. А он що: себто по твому і я повинна працювати?

— Як інші, так і ти.

— Вперше чую. Підйи переспися!

Проспався карась чи ні, та розуму йому всеж таки не прибуло. Вподлуднє він знову приїшов на балачку і не лише без усякої боязкости, а навіть навпаки, як перший раз, веселий.

— То ти гадаєш, що я візьмуся до праці, а ти з моєї праці ласуватимеш собі? — спиталася без обиняків щука.

— Всі один за одного... всі з загальної, взаїмної праці.

— Розумію: „всі один від одного", а між іншими і з мене... гм! Та здається, ти погані слова говориш. Головеню, як по нинішньому такі слова називаються?

— Сицилізмом, ваша високостепенносте!

— Я так і знала. Давненько я вже чую: бунтівничі, мовляв, слова карась гоорить! Лише думаю собі: нумо, краще сама послухаю... А он який ти!

Щука при тих словах так виразно ляснула по воді хвостом, що як і глупий був карась, а й він здогадався.

— Я, ваша високостепенносте, нічого, — промимрив він схвильовано — це я так із нерозуму...

— Гарно. Розум гірший ніж злодійство, кажуть. Колиб дурням волю дати, то вони мудрих зі світа зігнали би. Наговорили мені про тебе зо три міхи, а ти карась як карась — тільки й усього. І пять хвилин з тобою не розмовляю, а вже на смерть ти мені надоїв.

Щука задумалася і якось так загадочно глянула на карася, що він зараз зовсім зрозумів. Та, видно, вона ще після вчорашнього обжирства була сита, тай тому позіхнула і заразж же захропіла.

Та цим разом карасеви вже не так щасливо обійшлося. Як лише щука замовкла, його з усіх боків обступили клені та взяли під сторожу.

Вечером іще не вспіло сонічко сісти, як карась утрете прийшов до щуки на розмову. Одначе прийшов уже під вартою тай дотого дещо ушкоджений. А сам окунь, як переслухував його, покусав йому спину та частку хвоста. Та карась усе ще не підупадав на дусі, бо він у запасі мав магічне слово.

— Хоч ти і противник мій — почала знову перша щука — та, видно, горе моє таке: страшно диспути люблю! Витай мені, зачинай!

При тих словах карась нараз почув, що серце в нього запалало. Він умить підібрав живіт, затріпотав, затраскав по воді останками хвоста, глянув щуці просто у вічі та на всю силу закричав:

— Чи знаєш ти, що це таке добродійство?

Щука роззявила рот із здивування. Вона машинально потягнула воду та хоч зовсім не бажала проковтнути карася — проковтнула його.

Риби, що були свідками тієї пригоди, на хвилку остовпіли, та якстій схаменулись і поплили до щуки — довідатися, чи щасливо вона повечеряла, чи не вдавилася. А окунь, що вже давніше все передбачив і передсказав, виплив наперед і святочно проголосив:

— Ось які вони, ті наші диспути!

(З російського переклав М. Н.).

Дивна вдача.

— Знаєте, пане товаришу, я запримітив у себе дивну рису характеру: як переходжу попри бар, не може оперти-ся, щоби не ввійти, а як я вже в середині, не можу віднайти настільки сили, щоби вийти.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

А. Х. — Хоч „жадаєте", щоби ми помістили Ваші вірші й ми раді би їх надрукувати, але годі. Форма дуже слаба.

Г. Туркевич, Сиракюз, Н. Й. — Кількаразові вияснення редакції в справі того, що надіслані дописи з листопадових свят і протестаційних віч мусіли ждати на поміщення по місяці й довше, відносяться також до Вас, Вашого протестаційного комітету і Вашої громади. Про те Ви повинні знати і не змушувати нас своїм запитом і своїми заввагами ще й тим разом забирати місце в часописі на непотрібну відповідь. Хто не знає правопису, того ми шануємо за добру волю допомогти доброї справі й написати так, як уміє. І ми завдаємо собі тяжкого труду ті дописи переписувати на машині й справляти. Та біда, що маємо ще до діла з багатьома такими, що правопису і складні не знають, а мають амбіцію на поетів, повістярів, письменників і журналістів. До тих останніх відносилися наші давні заввагі. До писання повістей, драм чи поезій замало доброї волі послужити народови чи добрій справі, але треба знання, письменницького таланту й опанування штуки писання.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЗАКРИВАННЯ ДІЙСНОГО ОБЛИЧА.

Большевицькі ґазети дають широкий розголос річному звітови Краєвого Союза для Поступу Муринів, котрий між іншим закидає кривдження Муринів ріжними кодексами.

Підносять вони головно той уступ звіту, що говорить про встановлення висоти робітничої заплати. Мурини кажуть, що постанови кодексів про нижчу заплату для робітників у полудневих стейтах не мають ніякої слушної основи. Це просто постанова, звернена проти Муринів. Ціль її не дати Муринам такої заплати, яку побирають білі робітники. Мурини кажуть, що тут кривдження чорної раси закрито тонепькою маскою ґеоґрафії.

Большевицькі ґазети, які бачать крізь цю тоненьку маску капіталістичної Америки, негайно дістають курячу сліпоту й не можуть бачити тоненької маски боротьби проти куркулів, якою большевицький уряд закриває своє, дictоване московським шовінізмом переслідування українства.

ПРИГАДАВ ПРОФЕСІЮ.

У Бостоні помер Персивел Ґалиґер, член фірми „краєвидної архитектури". Його смерть пригадує людям його цікаву професію, котра має за ціль прикрашувати краєвиди, виробляти пляни парків, плянувати вистави й таке подібне.

ЯК НА ВІЙНІ.

У воєнній штуці все хтось придумує нову зброю, а потім хтось інший придумує на неї ще новішу зброю.

Щось подібного бачимо й у війні, яку уряд веде зі злочинцями. Свого часу Француз Бертійон відкрив, що кождий чоловік має інакші рисунки на пушках своїх пальців від іншого чоловіка. На цій основі поліція відкривала злочинців. Вона старалася знайти на якомусь предметі відтиски пушок пальців злочинця, а потім порівнати їх з рекордами відтисків у поліційнім музею.

Злочинці скоро знайшли спосіб викручуватися з цеї лапки. Одні затирали відтиски. Інші вживали рукавиць, які не давали їм лишати відтисків. Ще інші вживали рукавиць, але на тих рукавичках мали відтиски чужих пальців, так, що коли поліція відкрила відтиски, вона посуджувала за злочин невинну людину.

Накінець тепер уже придумали операції, при помочи котрих злочинець може переробити собі зовсім відтиски своїх пальців.

Через те відтиски пальців уже стратили те значіння, яке вони давніше мали.

ЩЕ ОДНА РЕВОЛЮЦІЯ.

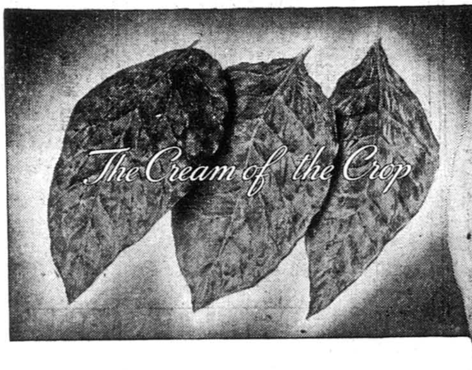
Один нюйорський проповідник говорив про великий духовий переворот, який він завважав в Америці від депресії.

Запримітив він у церкві, що люди, які ходять до церкви, не хочуть уже богословських або фільософічних сухарів, але душевної поживи, приманливої для їх серця. Вони вже мають доволі запевнень про релігійність: їм треба тепер такої проповіди релігії, яка могла би викликати переконання в серцю.

Деякі люди завважували такі революції тисячі років тому, а деякі й цього ніколи не завважають.

— Що?? Маєте пядесять тисяч довгів і хочете женитися з моєю дочкою?!

— А так, а чи ви, пане, знаєте інший вихід із такого положення?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СТ. ЛУІС, МО.

Листопадове Свято.

В неділю, 3-го грудня м. р., відбулося традиційне Свято Української Державности, влаштоване за ініціятивою укр. прав. церкви св. Володимира зі злученими товариствами міста Ст. Луіс.

Свято розпочалося панахидою за поляглих борців, яку відправив о. І. Лямпарт у православній церкві. Навкруги стрілецької могили, яка була прибрана вінками та зеленю, стояли маленькі школярки з цвітами в руках і представники українських орґанізацій зі своїми прапорами. Стройний спів сумних мельодій церковного хору ім. Лисенка, під управою дяковчителя Музички, давав побожний настрій усім присутнім. А о. Лямпарт у своїй зворушаючій проповіди розповів про великі жертви наших борців, які віддали своє життя за нарід, за волю і Рідний Край.

Святочний концерт, який розпочався по панахиді, вечером у 7-мій годині, в галі Українського Народнього Дому, відкрив предсідник Листопадового Свята, п. Кокорудз. Святочну промову виголосив о. І. Лямпарт, котрий палкими словами змалював події 1918 року, а при кінці промови звернувся дородженої тут молодіжи з проханням, щоби вона всіми силами допомагала боротьбі за визволення Рідного Краю. Публиці приємно було почути ці слова з уст людини, вихованої в Америці, й тому нагородила бесідника гучними оплесками.

Дальше слідувала вокальна програма. Громадський хор, під управою о. Лямпарта, відспівав пісню „Боже великий", яку присутні вислухали стоячи, а в дальших точках відспівали: „Їхав Стрілець", Гайворонського; „Жала Улянка", Ступницького і „Гей ви Стрільці Січовії", М. Леонтовича. Деклямували шкільні діти місцевої православної школи під проводом їх учителя, о. І. Лямпарта.

Хотілось би подати всі їх імена, але що їх було аж 16, то прийдеться ограничитись лише цим, що скажемо, що всі вони деклямували знаменито. Діточий хор відспівав „Гей наступаєм ми, Стрільці", „Гей, ну хлопці, до зброї" і „Гей там на горі Січ іде". Своїми деклямаціями і співом вони багато причинились до звеличення цього свята. Найбільше зворушило публику це, коли вона гляділа, як діти в українських строях молились біля могили, а одна з малих дівчат чудово віддеклямувала „Спіть, Стрільці, спіть".

Реферат виголосив відомий наш піонір, п. Михайло Петрівський. Бесідник згадав за події з 1918 року, за Стрільців, котрі боролись не для слави чи пімсти, але щоби спасти націю, котра має повне право на свободу і на свою державу. Стрілецький клич „Україна для Українців" мусить здійснитися. Вкінці звернувся до присутніх з просьбою не забути тих наших героїв, котрі, хоч і зістались при життю, втратили зір, чи руки, або ноги в обороні Рідного Краю. Судячи по оплесках, слухачі були дуже вдоволені з того реферату.

Третім бесідником був представник Хорватів, п. Вилієм Пискулик, котрий говорив по англійськи. Йому дуже сподобалося, що наша молодь одягається в національні строї і так гарно говорить та співає своєю рідною мовою. Він радив їм всім бути добрими американськими горожанами, але і рівночасно помагати в боротьбі за визволення України, як це робили й роблять американські Ірляндці для Ірляндії.

Скрипкове сольо, „Серенада" Шуберта, виконав дуже артистично молодий скрипак Іван Ґромоцький. Має він без сумніву талант, якого не повинен закопувати. Пяно-сольо відограла панна Юлія Раєвська, яка обняла була також фортепяновий супровід. З одного і другого вивязалася знаменито. Пяно-сольо складалося з вязанки українських мельодій.

Опісля виступив іще раз місцевий громадський хор і відспівав „Слава Вкраїні", Гайворонського, „Кант св. Юрію", Ціпневича, „Вітер коло хати", Лисенка і „Зажурились Галичанки" Леонтовича. Всі продукції хору випали дуже добре.

Дуже сильне враження зробив на видців живий образ, який представляв двох Стрільців з прапорами по обох сторонах стрілецької могили, інваліда з перевязаною головою, клячучого біля могили і ридаючу матір.

Кінцево слово виголосив п. Юліян Микуляк, секретар комітету Листопадового Свята. На закінчення концерту хор відспівав наш національний гимн „Ще не вмерла Україна", укладу О. Кошиця. Підчас співу піднялася куртина, а в глибині сцени на підвищенні стояла панна Олена Лоґуш у жовто-блакитному одязі, представляючи собою статую Свобідної України.

Можна сказати, що цьогорічне свято випало дуже гарно і віс були вдоволені.

Жертви зложили слідуючі: С. стр. „Любов" $5; Жіночий Кружок $5; В. Щурляк $2; по $1: о. І. Лямпарт, Емілія Раєвська, Н. Тельович, Єзуско, пані Савицька, В. Кокорудз, М. Добромильський, М. Слонський, М. Бартіш, І. Люпчин, Ю. Василюка, О. Ґромоцький, М. Кульчицький, М. Чулик, М. Петрівський, Й. Павлишин; по 75 ц.: М. Маґац і Ґеновефа Федина; по 50 ц.: Н. Федчак, П. Ґолдак, Еміль Пюркевич, пані Т. Лесів, С. Чулик, М. Харів, М. Паращак, пані Розалія Стефанів, пані Хлопак, п. Марцінковський, О. Хоцінський, Д. Ялечко, М. Федина, Й. Хлопак, І. Онуфрей, М. Сопко, В. Ґолдак, І. Гатлан, В. Петришин, П. Павлюковський, пані Марія Круховська, І. Добромильський, В. Лоґуш і пані Кокорудз. Дрібними датками зложили: Н. Н., Білик, П. Лесів, Ю. Микуляк, П. Литвицький, Ф. Степак і В. Білик.

Загальна збірка виносила $43.25. Розходу було $9.25. Залишилося чистих грошей $34. Згідно з ухвалою святочного комітету, цю суму розділено так: $5 на боєву акцію, а останніх $29 на інвалідів. Гроші вислано до старого краю через Обєднання.

За Комітет: **В. Кокорудз, Ю. Микуляк, М. Федина.**

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА ГРУСЯТИЧІ, ПОВІТ БІБРКА, ЗАХІДНЯ УКРАЇНА.

Дорогі Браття і Сестри!

Воєнні роки припинили працю нашої читальні „Просвіти", бо знищено бібліотеку, внутрішнє уладження, а внаслідок грошевої кризи пропала каса позичкова й шпихлір. Провідники читальні втратили дальшу охоту до праці. Та на щасті, набрали охоти їх сини. Вони то при помочі батьків довели до того, що тепер кождий уважає собі честю належати до читальні. Молода читальня видала з себе окреме руханково-пожарниче товариство „Луг", а також кружок аматорський, який дає час від часу вистави. За почином читальні засновано в 1925 р. кооперативу „Правда", яка веде крамницю товарів, потрібних на селі. Часть доходу звертає кооператива кождого року своїм членам. Також закупила вона зі своїх фондів кінну рядову сівалку і машину до молочення збіжа. Ціле село стало членом кооперативи, а три жидівські крамниці зістали замкнені. В 1931 р. засновано кооперативу кредитову „Самопоміч" для ратування членів з лихварських рук.

Та всю ту працю спинює брак відповідного будинку. Всі наші інституції містяться в читальнянім будинку, побудованім перед 43 роками, який не відповідає новим вимогам. Тому думаємо про новий будинок. Читальня і кооператива „Правда" вже мають на ту ціль 500 долярів. Та з тою квотою не можна розпочинати будови, а доходів інших не можна надіятися, бо тут страшна кріза й брак усякого заробітку. І ось тому звертаємося до наших родимців з просьбою помогти доброму ділу, яке думаємо довести до щасливого кінця при спільній праці й жертвенности.

Слідують підписи читальні „Просвіта", спілки „Правда", кооперативи „Самопоміч" і руханкового товариства „Луг".

От такий лист вислано на адресу підписаного. Всі ми памятаємо оту згадану в тім письмі читальню, яка колись світила пусткою, а тепер там таке життя. Видно, що наші браття не стратили довгого часу. Нам не лишається нічого іншого, як їх привитати з їх добрим ділом і старатися йому помогти. Ми тут в Бейоні завязали комітет і взялися до праці, а на 20. квітня уладжуємо на ту ціль баль. До комітету ввійшли: Василь Могила, голова; Андрій Басараб, секретар; Гриць Турчин, касієр; Олекса Маньків і Андрій Перетятко, члени.

Хто хотів би дальших інформацій, хай пише на таку адресу:

Andrew Basarab
573 Avenue E Bayonne, N. J.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

До Світлої Екзекутиви Українського Народнього Союза, 83 Гренд Ст., Джерзи Ситі, Н. Дж.

Високоповажані Панове:

Отсим маємо честь повідомити про прилученнін тов. „Жеребецька Любов", відділ 144, в Ню Йорку, до тов. „Дністер", відділ 361 в Ню Йорку, під спільною назвою Тов. „Дністер", відділ 361 У. Н. Союза в Ню Йорку. Понижче подаємо копії резолюцій в цій справі.

а) Резолюція Тов. „Жеребецька Любов" з дня 28. грудня 1933, на надзвичайних зборах членів, скликаних урядом до Укр. Нар. Дому в Ню Йорку. Резолюція звучить:

„Ми, члени тов. „Жеребецька Любов", від. 144 У. Н. Союза в Ню Йорку, рішаємо отсим злучитися в цілости з тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союза в Ню Йорку, приймити назву тов. „Дністер", передати теперішньому тов. „Дністер" увесь маєток тов. „Жеребецька Любов" і відтепер творити з тов. „Дністер" одну цілість, як від. 361 У. Н. Союза, залишаючи цілковито дотеперішню нашу назву „Жеребецька Любов".

б) Резолюція товариства „Дністер" на чергових місячних зборах членів з дня 9. грудня 1933 в Укр. Н. Домі в Ню Йорку. Розолюція звучить:

„Ми, члени товариства „Дністер", від. 361 У. Н. Союза, приймаємо до відома резолюцію товариства „Жеребецька Любов", від. 144 У. Н. Союза в Ню Йорку, якою члени тогож товариства заявляють свою згоду злучитися з товариством „Дністер" в одну цілість як відділ 361 У. Н. Союза в Ню Йорку на підставі цілковитої рівности щодо прав і обовязків всіх членів товариства „Жеребецька Любов" з членами товариства „Дністер" під спільною назвою „Товариство „Дністер", від. 361 Українського Народнього Союза в Ню Йорку.

в) Вибір уряду обидвох товариств, злучених в товаристві „Дністер" як від. 361 У. Н. Союза, на зібранні в суботу, дня 30. грудня 1933:

Члени обидвох відділів, тобто від. 144 і 361 У. Н. Союза в Ню Йорку, зійшлися на звичайні річні збори і добровільно, без ніякої принуки ні примусу, на підставі статута У. Н. Союза вибрали уряд на рік 1934, як уряд від. 361 У. Н. Союза. До уряду ввійшли такі члени:

Ілія Гузар, голова; Петро Бих і Максим Савицький, заступники голови; Михайло Боднар, фін. секретар; Яків Вайнер, рекордовий секретар; Андрій Свитак, касієр; Василь Савицький, заст. касієра.

За уряд тов. „Дністер", 361 від. У. Н. Союза:

Ілія Гузар, голова;
Михайло Боднар, секр.
Петро Бих, бувший голова 144 від.
Гринько Левицький, бувший секретар 144 від.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

СТ. КЛЕР, ПА. повідомляється всіх членів Бр. Пр. Погородиці, від. 9, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 січня, в гали де звичайно. Проситься суспендованих в груднї членів явитись на мітінг і вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть виключені з організації. — Петро Наратко, предс.; **Адам Прус, секр.**

БОФАЛО, Н. Й. Річні збори Тов. Ім. Івана Франка, від. 299, відбудуться в неділю, 14 січня, в годині 5-тій пополудни. Обовязком є усіх членів явитись на збори. З невиказшимися членами поступиться після статута. Збори зачнуться точно в означений час. — Павло Сторожук, предс.; Петро Судин, кас.; І. Сидорович, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13 січня, в годині 7.30 ввечір, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та вул. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження. Також проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані ті члени, котрі довгують по 2 і більше місяців. — Е. Парницький, фін. секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в суботу, 13 січня, в годині 7-мій ввечір, в гали словенській, 724 Лїонард ул. Кождий член має явитись на мітінг, бо є важні справи до вирішення. Контрольори будуть здавати звіт за 1933 рік. Кождий член має взяти свої тікети на баль, який ухвалено на річнім мітінгу. Відділовий уряд на 1934 рік є: Іван Довгун, предс.; Олекса Рибак, заст.; Дмитро Багрій, секр.; Іван Стороняк, заст. секр.; Іван Підкович, кас.; Григорій Шимко, заст.; Василь Шимко, тростіст; Григорій Кінаш і Михайло Більський, контрольори; Филип Савчишин і Микола Братівник, надз. хорих; Гр. Капелюх, госп. галі. — Дмитро Багрій, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 14 січня. Є важні справи до полагодження, а згідно з проголошенням ювилейного року, вже від тепер будуть дискутовані справи і приготування до святочного обходу. Наше Тов. хоче подати від себе гідний проєкт, як те свято перевести в Філаделфії, отже запрошуємо всіх членів на збори. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Також хочемо подати проєкт, як найуспішніше можна перевести організовання дітей при У. Н. Союзі в цім ювилейнім році. — Микола Ю. Сеник, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членниць, що мітінг відбудеться в неділю, 14 січня, в годині 3-тій, в гали церковній. Проситься членниць прийти на мітінг, бо контр. комісія здасть звіт за 1933 рік. Проситься тих членниць, котрі виміняли свої грамоти, щоби прийшли і забрали свої грамоти та вирівнали свій дсіг, бо коли довгуюча не повідомить уряду, то буде суспендована. На мітінгу буде заприсяження уряду. Хто хоче вступити до Союза і Сестрицтва, нехай прийде на мітінг. — Олена Скробач, предс.; Ева Ґерулик, кас.; Софія Гунька, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що на річних зборах 30 грудня вибрано уряд на 1934 рік як слідує: Д. Мадай, предс.; І. Білобрам, кас.; І. Ґелета, фін. секр.; В. Кушнір, рек. секр.; Г. Євусяк і Т. Пилевич, контрольори. Місячні збори будуть відбуватися так, як раньше, у кождий перший вівторок по десятім у тій самій галі. Слідуючі збори відбудуться у вівторок, 16 січня. Члени, котрі ще не виміняли своїх старих грамот на нові, нехай це зроблять якнайскорше для свого власного добра. Принимаємо нових членів до Тов. і до У. Н. Союза. У всяких справах нашого Товариства просимо звертатись до фін. секр.: John Geleta, 116 Woodward St. Рівночасно повідомляється, що наше Товариство влаштовує різдвяну ялинку для своїх членів, в неділю, дня 14-го січня, в домі під числом 72 Моріс ул. Початок в годині 3-тій пополудни. Вступ вільний. Обовязком є кождого члена взяти участь в цій рідкій забаві. — В. Кушнір, рек. секр.

Жінка: Ми винні шевцеві вже більше як сто злотих.

Чоловік: Боже, скільки то такий швець заробляє? Він міг би жити з нас одних!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Коляда на Рідну Школу.

Марцель Вагнер мол., 12-літній школяр, був на забаві підчас Різдва у своєї тітки, пані Анни Жарської, і забажав щось зібрати для „олд контрі". І зачав колядувати, але не задармо, бо за те зібрав між старшими $6.50, які переслав до Обєднання на висилку для Рідної Школи в краю. Жертвували по $1: Йосиф і Анна Жарські, Марія Шустикевич, Марцель Жарський, Володимир Вагнер, а Марійка і Марцель Вагнер та Франко Жарський по 50 центів.

КРОМПТОН, Р. АЙ.

З бизнесу на Рідний Край.

Дня 1. січня ц. р. відбула українська корпорація „Фемілі Компані Стор" десятирічні збори. Шеровцями компанії є: Іван Кравчук, Микола Шелест, Лука Москалик і Василь Федорович. Стверджено, що не зважаючи на великі початкові трудноші, корпорація поборола перешкоди і добре розвивається. І не забуто за рідний край, бо рішено висигнувати $20, а то по $10 на Рідну Школу і на інвалідів.

Ф. Федорович.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний член 401 від. У. Н. Союза в Сайксвіл, Па., складаю щиру подяку головний екзекутиві У. Н. Союза, як також урядникам нашого відділу 401, за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50 в такий тяжкий час і в моїй тяжкій хоробі. Нехай Союз наш з Новим Роком зростає за його солідну поміч в сотки тисяч членів.

Василь Буткевич.

Я, нижче підписана членниця 371 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду допомогового в сумі $25, які мені стали великою помічю у моїй тяжкій хоробі.

Паранька Семенюк,
Мавнтвіл, Н. Дж.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Radio

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

В січні виступатиме хор при укр. прав. церкві св. Івана Хрестителя в Провіденс, Р. Ай., кождої неділі на радіо, а співатиме зі стації W. P. R. O. (1210 кс):

Перший виступ відбудеться в неділю, дня 14 січня 1934 р., в годині 2.45 зполудня. Хор співатиме народні пісні під орудою о. Е. Королишина.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ. (23).

Як Тарзан шукав добичі, він оглядався теж за відповідним деревом, щоби з нього зробити спису, лук і стріли. Це він легко знайшов у лісі серед відомих собі дерев. І день уже майже минув, як вітер заніс до його чутких ніздрів свіжий запах антильопи. Піднісшись на дерево, він кивнув до хлопця Аалуса, щоби йшов його слідом. Але хлопець був неповоротний і Тарзан мусів накінець витягнути його силою на дерево.

Тут Тарзан пробував дати хлопцеви до зрозуміння, що він хотів би, щоби хлопець лишився на дереві і стеріг матеріял, призбираний Тарзаном, тоді, коли Тарзан буде полювати самий. Він не був певний, чи хлопчина зрозумів, але хлопець не пішов за Тарзаном, як цей пішов геть по галузях. Тарзан поступав скоро і майже без шелесту. Щоби наближитися до антильопи хочби на вистріл стріли, треба чималої хитрости та знання ліса, більшого, як звичайно має цивілізована людина.

Але Тарзан перевищав і тубильців і антильопи бистротою ума, силою своїх мязів і бистротою зору. Як тінь ішов він уперед, кермуючися запахом. Коли сила запаху росла, він знав, що він на добрій тропі, що недалеко від нього є громада антильоп. В його устах аж слинка потекла на думку, що незадовго зїсть смачний кусок. Він ішов обережно, поки нарешті не дійшов до краю поляни, на котрій побачив кільканадцять антильоп.

Присівши без шелесту на звисаючій галузі, Тарзан дивився на череду, жадучи, поки котра з них прийде до його дерева. Ждати терпеливо на добичу, заки вона наблизиться, це неабияка штука, якої мусить навчитися кождий ловець у пралісі. Один рух у злу хвилю може прогнати звіра так, що він не вернеться й за кілька днів. Щоби до цього не допустити, Тарзан стояв нерухомо як статуя. Як він так вижидав, його ніздрі занюхали запах льва Нуми. Тарзан нахмурився.